

FICEDULA

Kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep

Jaargang 55 (2026) - Nummer 3
ISSN 1383-2751

FICEDULA

Kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep

ISSN 1383-2751

55^e jaargang nr. 3 Juli 2026

Redactie: Harry de Jong (eindredactie)

Kopij inzenden naar e-mail: redactie@tvwg.nl

Inhoud

Berichten van het bestuur Harry de Jong 1

Artikelen:

Eerste broedgeval van de Casarca in Twente	Ben Hulsebos	2
Dakkolonie meeuwen Dollegoor 20226	Peter van den Akker	5
Excursie Zuidlaardermeergebied	Ineke Kerkhoff	10
Zenderkiek Dick (2)	Peter van den Akker	13
Inventarisatie Middelste Bonte Specht Twickel	Andre van den Berg	16
Verslag uilenseizoen '26	Ineke Kerkhoff	23
Bijzondere waarnemingen in Twente	Harry de Jong	29

Uiterste inleverdatum kopij *Ficedula* 55 (2026) nr.4: 1 Oktober 2026

Foto omslag: Sperwer (Ineke Kerkhoff)

Berichten van het bestuur

Het tweede kwartaal van 2026 stond in Twente opnieuw in het teken van de terugkeer van onze zomergasten.

Ondanks enkele frisse perioden kwam de voorjaarsrek goed op gang en werden in onze regio weer tal van bijzondere soorten waargenomen. De afwisseling van heide, hoogveen, beekdalen en kleinschalig cultuurlandschap bewees opnieuw haar grote waarde voor zowel broedvogels als doortrekkers.

De maanden april, mei en juni verliepen overwegend zacht, met een zonnig en relatief droog voorjaar. Vooral april kende veel zonnige dagen en weinig neerslag, terwijl mei wisselvalliger verliep met enkele regenperioden die de natuur zichtbaar goed deden. Juni eindigde warm.

Ook voor vogelaars bood het kwartaal volop hoogtepunten. De Grauwe klauwier was opnieuw present in meerdere veen- en heidegebieden, waar deze karakteristieke soort zich wist te handhaven als broedvogel. Daarnaast werden kraanvogels zowel op de voorjaarsrek als broevogel op verschillende plaatsen in Twente waargenomen. Opvallend waren verder meldingen van Draaihals en Zwarte wouw, beide soorten die jaarlijks slechts in beperkte aantallen in de regio worden gezien. Enkele overvliegende bijeneters werden in Oost-Nederland gemeld; waarnemingen in Twente zijn zeldzaam maar passen in de landelijke trend van toenemende voorjaarswaarnemingen.

Oproep om copy: Wij zitten voor elke uitgave van *Ficedula* dringend verlegen om copy. Dat kunnen verslagen van een excursie zijn of een bijzondere ontmoeting en/of gedrag van een bepaalde vogelsoort. Of een verslag van een vogeltelling. Misschien weet u alles van een vogel en kunt u daar een kort verhaal over schrijven.

Er hebben zich het eerste kwartaal 2 nieuwe leden aangemeld.

Iris Agterbosch en Jan Beekman.

Opgezegd hebben:

Ben Segerink.

Daarmee komt het totaal aantal leden van de Twentse Vogelwerkgroep op 172.

Namens het bestuur

Harry de Jong [\(voorzitter@tvwg.nl\)](mailto:voorzitter@tvwg.nl)

Eerste broedgeval van de Casarca in Twente

Ben Hulsebos

Van oorsprong komt de Casarca uit Centraal-Azië en Noord-Afrika met de dichtstbijzijnde broedgebieden in Roemenië en Bulgarije.

De populaties in West-Europa zullen hoogst waarschijnlijk afkomstig zijn van ontsnapte vogels uit collecties. Maar een wilde oorsprong is echter niet uitgesloten, want deze soort kan enorme afstanden vliegen, zoals bleek uit een ringvondst in Polen van een in Kirgizië geringde vogel.

In Nederland is de Casarca een vrij zeldzame broedvogel. De laatste Vogelatlas van Nederland (2018) meldt slechts broedgevallen in 28 atlasblokken, waarvan slechts twee met kleine jongen. Een zeer laag broedsucces dus. Het landelijk aantal broedparen werd daarbij geschat op tussen de 10 en 30 broedparen.

De allereerste gedocumenteerde waarneming van een Casarca in Twente stamt uit 1983, toen René Wijering op 17 december een exemplaar zag op het water van zandafgraving Rutbekerveld bij Boekelo (gemeente Enschede). Daarna volgden vele waarnemingen, maar deze hadden altijd betrekking op vogels zonder een vorm van nest indicierend gedrag of van broedgevallen.

Bij slechts twee waarnemingen was er sprake van een vastgesteld territorium (10 maart 2006 bij Goor) en nest indicierend gedrag (28 april 2013 Oude Buurserdijk, Enschede).

Groot was mijn verbazing toen ik op 31 mei 2026 vanaf onze telpost op zandafgraving de Oelemars in Losser een vrouwtje Casarca uit de bosjes bij het zanddepot zag komen met in haar kielzog 11 piepkleine donsjongen.

Eerst werd er een tijdje op de oever rond gescharreld, waarna het hele gezelschap het water in ging en de Oelemars overstak naar een tegenoverliggende oever.

Opvallend was dat de jongen in een zeer compacte groep zwommen en een behoorlijke snelheid ontwikkelden.

Vrouwkje Casarca met 11 jongen op 31 mei 2026 Foto Johan Verloop

De volgende dag had moedereend nog maar 10 jongen en op 6 juni was het aantal jongen al gereduceerd tot 6. Waarschijnlijk zijn een aantal jongen ten prooi gevallen aan de aanwezige snoeken. Opmerkelijk was dat bij alle waarnemingen het mannetje Casarca ontbrak. Normaal worden de jongen begeleid door beide ouders, maar in dit geval stond het vrouwtje er alleen voor.

Terugblikkend op eerdere waarnemingen van Casarca's op de Oelemars was er een waarneming van een paartje op 26 maart 2026. Zeer waarschijnlijk is dit de oorsprong van dit broedgeval. In de tussenliggende tijd zijn wel Casarca's gezien, maar dit betrof steeds een solitaire vogel en in een enkel geval een groep van 4 vogels op 9 april 2026.

Maar er werden geen aanwijzingen gevonden voor nest indicierend gedrag. Het broeden heeft dus zeer heimelijk plaats gevonden, maar is wel logisch omdat het terrein van zandafgraving Oelemars niet openbaar toegankelijk is en grote delen onbegaanbaar en slechts per boot bereikbaar zijn.

Het paartje Casarca op 26 maart 2026 Foto Sander Wansing

Met de waarneming van 31 mei 2026 van het vrouwtje Casarca met de 11 jongen is dit hoogst waarschijnlijk het eerste gedocumenteerde broedgeval van de Casarca in Twente.

Ben Hulsebos

Peter van den Akker

Net als in 2024 en 2025 is ook dit jaar de dakkolonie op panden van 'Van Merksteijn international' te Almelo afgezocht op nesten van grote meeuwen. Het bezoek werd uitgevoerd door Timo Roeke, Dick Kuipers en Peter van den Akker. De kolonie bleek gegroeid van 32 naar 55 paren/nesten en zat nu verspreid over 4 daken. Naast Kleine Mantelmeeuwen kon dit jaar voor het eerst met zekerheid het broeden door andere meeuwen dan Kleine Mantelmeeuwen worden bevestigd. In dit artikel doen we verslag met foto's van Dick van onze bevindingen. We bedanken Patrick de Nooijer van 'Van Merksteijn international' voor de gastvrijheid de daken te mogen betreden.

Resultaten

We bezochten de kolonie op 29 mei 2026 tussen 9.30 en 10.45 uur. De aanwezigheid van mensen op het dak is voor de meeuwen een forse verstoring en dient zo snel mogelijk te worden uitgevoerd. Daarom voerden we de telling dit keer met 3 mensen uit: Timo en Peter telden de inhoud van alle nesten en Dick observeerde het gedrag van de meeuwen, maakte foto's en zocht naar andere meeuwensoorten en naar geringde vogels.

Van 1 naar 4 daken

In 2024 en 2025 broedden alle mantels uitsluitend op dak A, dit keer vonden we op 2 andere daken (B en C) ook nesten. Daarnaast zagen we op een vierde hal (dak D) aan de overzijde van de insteekhaven, tijdens het gehele bezoek ook 4 paartjes staan. Dit laatste dak hebben we niet bezocht. Op dak A vonden we 47 nesten, op dak B 1 nest en op dak C 3 nesten. In totaal vonden we 51 nesten en telden we 4 territoriale paartjes. Gezien de uitbreiding van het aantal benutte daken en het aantal paren, mogen we verwachten dat de kolonie de komende jaren zal doorgroeien.

De vier daken (A t/m D) waarop de meeuwenkolonie zich in 2026 bevond.

Soortensamenstelling kolonie

Vooral dankzij de observaties van Dick kregen we dit jaar een beter zicht op de aanwezige soorten. Tijdens het zoeken en tellen van de nesten vliegen alle meeuwen alarmerend boven de kolonie rond en is het lastig om alle vogels goed te observeren en te determineren. Uiteindelijk bleek de gehele kolonie te bestaan uit:

- Stormmeeuw 2 paar,
- Zilvermeeuw 3 paar,
- Zilvermeeuw x Pontische meeuw 1 paar en
- Kleine mantelmeeuw 49 paar.

Tijdens het begin van ons bezoek was er veel onrust in de kolonie, hiervan probeerden 2 Zilvermeeuwen te profiteren. Ze gingen op rooftocht en probeerden eieren of jongen te pakken van onbeschermden nesten. De beide vogels werden door Kleine mantelmeeuwen weggejaagd, we hebben geen succesvolle predatie kunnen zien. Een rooftocht in de eigen kolonie dus; samen sterk met oog voor eigen voordeel!

Broedende Zilvermeeuw

Mengpaar Pontische (links, donker oog) x Zilvermeeuw (rechts); het paar had minimaal 2 jongen.

Geringde Zilvermeeuw

Dick fotografeerde een geringde Zilvermeeuw met een witte kleurring (code "D="). De vogel werd als pullus geringd in Veghel Nb op 21 juni 2018, ook in een dakkolonie. Dick zag deze vogel tussen feb en juli 2025 al diverse keren in de Haven van Hengelo.

Zilvermeeuw met kleurring D=

Nestinhoud

Nesten en eieren van Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw zijn op het oog niet van elkaar te onderscheiden. We vonden 1 nest van de Stormmeeuw met een kleiner en spitser ei dan dat van de Kleine mantels (zie foto). Dit ei stond op uitkomen.

Nest Stormmeeuw.

In totaal telden we 120 eieren en juvenielen, dit is 2,4/nest. In 2024 en 2025 vonden we respectievelijk 2,8 en 2,9 eieren/juvenielen per nest. We zijn benieuwd of bij een verdere toename van het aantal dakbroeders, het aantal eieren/juvenielen verder zal dalen. Wellicht veroorzaakt door rooftochten van eigen kolonievogels.

Aantal eieren + juvenielen per nest	Nesten 2024	Nesten 2025	Nesten 2026	Totaal	Procentueel
0	3	1	0	4	3,8%
1	1	3	8	12	11,5%
2	4	2	18	24	23,1%
3	10	20	24	54	52,0%
4	3	3	1	7	6,7%
5	0	3	0	3	2,9%
Totaal	21	32	51	104	100%

Tabel. Aantal eieren en/of juvenielen per nest in 2024 t/m 2026.

Peter van den Akker (akkervanden@yahoo.com)

Ineke Kerkhoff

Op de zaterdag voor pinksteren, 23 mei, hielden we een excursie naar de Onlanden en de polders rondom het Zuidlaardermeer.

We vertrokken om 7 uur met twee auto's vanaf het buitencentrum van SBB in Nijverdal. Anderhalf uur later waren we in de Onlanden aan de westkant van de stad Groningen. Hier sloten nog twee leden vd vogelwerkgroep zich bij ons aan en we hoorden de eerste kleine karekieten al luid zingen. Het beloofde een zonnige en warme dag te worden. Gewapend met telescoop, verrekijkers en camera's liepen we de Drentsedijk af tot het bruggetje over het Eelderdiep. We zagen en hoorden een blauwborst, voor sommigen hun eerste blauwborst. Een prachtige helderblauwe borst door de kijkers te zien en het beestje liet duidelijk weten dat dit zijn territorium was.

Blauwborst

Meerdere rietzangers, rietgorzen, kleine karekieten, snorren en een sprinkhaanzanger lieten zich horen en zien. Bruine kiekendief man vloog over en even later hoorden we een grote karekiet in het riet zingen. We hoorden hem heel duidelijk en toen hij iets hoger in het riet klom konden we hem allemaal goed zien.

Op het bruggetje werd de telescoop neer gezet en het water aan beide kanten afgespeurd op soorten vogels. We konden kokmeeuwen, kuifeend, slobbeend, grauwe ganzen en krakeenden noteren.

We besloten een stuk om het water heen te lopen naar de noordoostkant en dat was de moeite waard. Onderweg liet de koekoek zich horen en zien evenals veel geoorde futen die op hun nesten zaten tussen de grote kolonie kokmeeuwen.

Geoorde fuut

Meerdere snorren en rietzangers werden gehoord. Een visarend vloog over. Huiszwaluwen maakten in een plas water hun “metselzand” kneedbaar voor hun nest en vlogen af en aan.

De zon brandde behoorlijk en de temperatuur liep al snel op. We besloten terug naar de auto's te gaan en richting de Onnerpolder te rijden. Onderweg zagen we meerdere palen waarop ooievaars al jongen hadden. Roodborsttapuiten, geelgors en graspiepers zagen we. In de Onnerpolder hadden we mooi zicht vanaf het gemaal, op de Kropswoldemadepolder lagen veel grauwe ganzen echter ook kokmeeuwen, krak- en slobbeenden, bergeenden, kuif- en wilde eend maar er stonden ook lepelaars en er vlogen witwangsterns rond. Kemphaan, tureluur, een enkele grutto en kievit konden we ook noteren evenals boerenzwaluw, gier- en huiszwaluwen. Eveneens werden hier ook weer geoorde futen tussen de broedende kokmeeuwen gezien. Buizerd en een jagende bruine kiek en torenvalk zagen we toen we richting Oostpolder reden.

Daar vonden we tussen het pitrus een zwarte ibis die rustig aan't foerageren was en zich niet liet verstoren door de grauwe ganzen die hem af en toe in de weg liepen. Ook hier geoorde futen met jongen, witwangsterns, dwergstern en steltkluten. Mooie soorten die wij niet elke dag zien in Twente.

Na de kolonie broedende aalscholvers gezien te hebben en enkele blauwe reigers, zilverreiger en lepelaar reden we langs het bos waarin de zeearend zijn nest heeft. Door de bladeren heen zagen we helaas geen arenden. Omdat er een stopverbod is reden we ook netjes door en respecteerden we deze regel.

Onze volgende en tevens laatste stop was bij Tusschenwater aan de Osbroeken en De Dijk. Sinds de zomer van 2018 stroomt de Hunze door de nieuwe meanders in dit mooie natuurgebied. Het ligt tussen Zuidlaren en De Groeve. Hier zagen we meerdere steltkluten die hier broeden en hun jongen groot kunnen brengen. Visdiefjes doken en kwamen met een visje boven die snel in hun keel verdween.

Steltkluut

De lepelaarskolonie werd gezien, een nestje roodborsttapuiten was net uitgevlogen naast een nestje blauwborstjes. Veldleeuwerik en graspieper zongen hun hoogste lied. Eind van de middag werd het tijd om huiswaarts te keren. We konden 87 soorten noteren voor deze dag. Het was een geslaagde zonnige dag met veel vogels waar we allen volop van genoten hebben.

Tekst en foto's Ineke Kerkhoff

Peter van den Akker

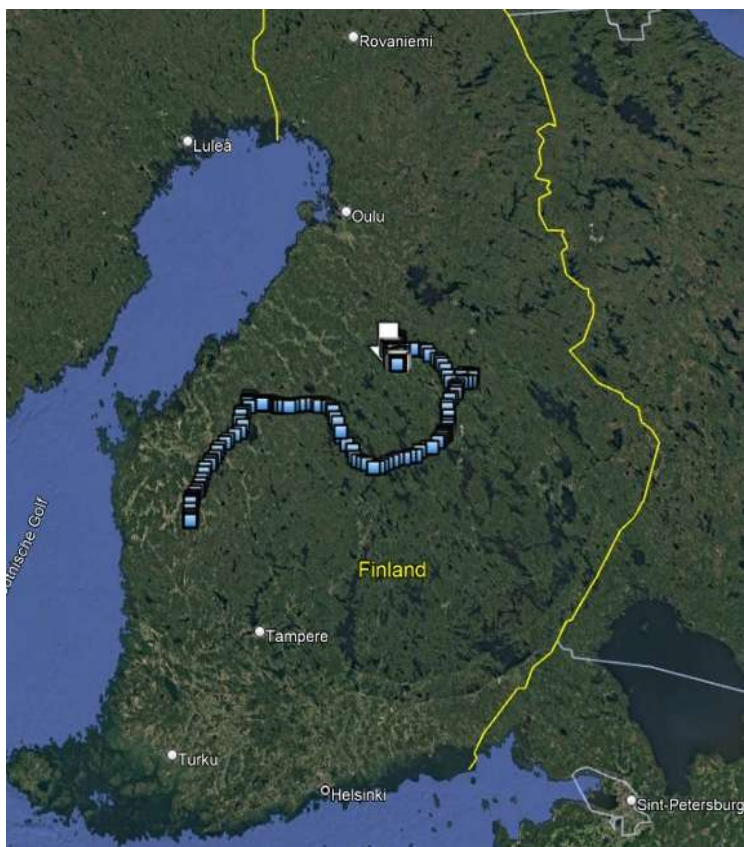
De Stichting Roofvogelecologie & Landgebruik doet een meerjarig habitatonderzoek van overwinterende Blauwe kiekendieven in de grensstreek Overijssel – Duitsland. De TVWG steunt dit onderzoek financieel, hetgeen mogelijk is gemaakt door een ontvangen legaat van Dick Roggeveen. In *Ficedula* 55:1 (pg 26-29) stond het eerste verslag over “zenderkiek Dick” en wel over de periode vanaf het vangen op 14 januari tot 12 april 2026. In dit tweede bericht gaan we in op de bewegingen van Dick in de periode 13 april tot 15 juli 2026.

Broedgebied Dick 2026

We eindigden de vorige bijdrage met de vraag “waar gaat Dick een broedterritorium vestigen; wordt het Finland of steekt hij de grens over naar Rusland”? Het antwoord hierop is Finland geworden (zie figuur 1)! Van contacten in Finland begrijpen we dat 2026 een goed knaagdierjaar is in 'Midden-Finland', precies de posities waar Dick en ook een tweede zenderkiek zijn gaan broeden. Vooral Aardmuis en Rosse woelmuis zouden in dit gebied erg talrijk zijn. Dick kwam op 17 april in zijn broedgebied aan en verblijft daar tot het moment van schrijven van dit bericht (15 juli 2026) nu 89 dagen. Dick is een derde-kalenderjaar vogel en zal naar verwachting dit jaar met een vrouwtje een paar vormen en gaan broeden. Een volledig broedproces tot het moment van uitvliegen van de jongen schatten we op 85 - 105 dagen, als volgt opgebouwd:

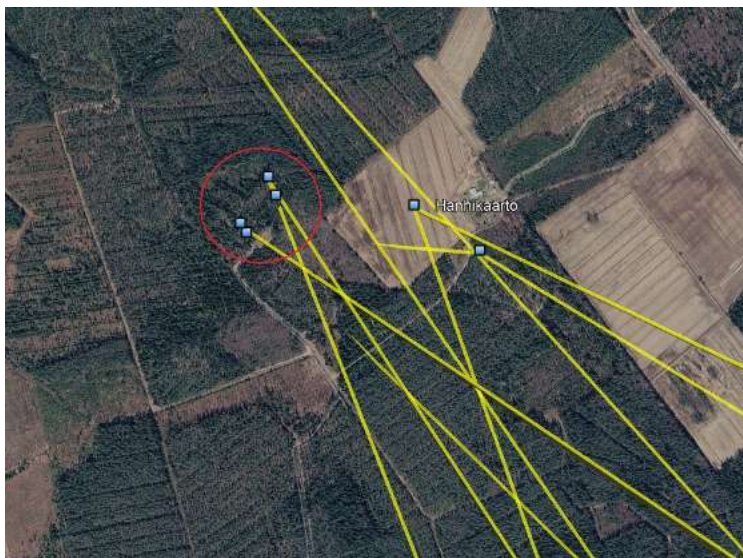
- Paarvorming 10 dagen,
- Nestbouw 10 dagen,
- Leggen eieren 8 - 14 dagen,
- Broeden 29 - 39 dagen,
- Jongen op nest 28 - 32 dagen.

Na het uitvliegen zijn de jongen nog circa 14 dagen afhankelijk van de ouders. Het totale broedproces komt daarmee op circa 100 - 120 dagen. Uitgaande van de 89 dagen vanaf aankomst moeten Dick en partner nu ongeveer halverwege de nestjongenfase zijn.

Figuur 1. Laatste deel van de route van Dick naar zijn broedgebied afgelegd tussen 13 en 17 april 2026.

De vermoedelijke nestlocatie is aangegeven in figuur 2. Vanaf eind april zien we Dick veelvuldig naar dit gebied vliegen. Het betreft bos van Fijnspar met Groveden op een vochtige veenachtige bodem. De grijs-bruine velden zijn ontgonnen en in gebruik als hooiland voor de nabij gelegen boerderij. We zien dat Dick veelvuldig van deze hooilanden gebruik maken, zeer waarschijnlijk op zoek naar woelmuizen.

Figuur 2. In de rode cirkel de vermoedelijke nestlocatie van Dick bij boerderij Hanhikaarto met de posities van Dick (blauwe vierkanten) op 15 mei 2026.

Het is bijzonder om het broedproces van Dick van afstand en helaas zonder veldinformatie te volgen. We hebben contact gelegd met de Universiteit van Helsinki om lokale mensen met onze informatie ter plaatse te laten kijken. Maar nabij het broedgebied van Dick zijn geen mensen voorhanden.

Dick zal zijn broedgebied naar verwachting verlaten tussen eind juli en half augustus. Dat hopen we in de volgende bijdrage te laten zien en tevens een stuk van zijn route richting de overwinteringslocatie 2026-27.

Peter van den Akker

Stichting
Roofvogelecologie &
Landgebruik

Email: info@roofvogel-ecologie.com

Inventarisatie Middelste Bonte Specht op landgoed Twickel

Ambt Delden - 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Gebiedsbeschrijving
3. Methode
4. Inventarisatie
5. Nawoord

1. Inleiding

Na een pauze van 4 jaar is de inventarisatie van de Middelste Bonte Specht (*Dendrocoptes medius*) in het centrale bosgedeelte van landgoed Twickel door ondergetekende weer opgestart.

Deze telling valt binnen de wens van Sovon¹ om de aantalsontwikkeling van de Middelste Bonte Specht in de categorie Zeldzame Broedvogels zo compleet mogelijk voor heel Twente vast te kunnen stellen. In Twente broeden inmiddels meer dan 450 paar en dat is teveel om ieder jaar alle territoria op te sporen. Daarom heeft Sovon er voor gekozen om de Middelste Bonte Specht te karteren in zeven plots verspreid over Twente:

- Braamberg
- Gravenallee
- Landgoederen Diepenheim
- Lankheet
- Losser
- Springendal
- Twickel

Deze zeven plots zijn gebieden met hoge dichtheden aan Middelste Bonte Spechten en liggen gespreid over Twente. De verwachting is dat op deze wijze de ontwikkeling goed te volgen is. Vijf gebieden worden inmiddels jaarlijks geteld; voor de gebieden Lankheet en Diepenheim worden nog tellers gezocht. Geïnteresseerde waarnemers kunnen zich melden bij de districtscoördinator van Sovon, Peter van den Akker.

Tot 2022 heeft Ben Hulsebos de ontwikkeling en verspreiding van de populatie nauwgezet gevolgd en gecoördineerd, met als bron de telresultaten van tientallen waarnemers in evenzovele gebieden. In het kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep, *Ficedula* nr. 50 (2021-4), is zijn gedetailleerde eindverslag te lezen.

Na overleg van Peter van den Akker met de terreinbeheerder van landgoed Twickel is aan ondergetekende een betredingsvergunning afgegeven, omdat het ook om niet openbaar toegankelijke gebiedsdelen gaat.

2. Gebiedsbeschrijving

De plot betreft dezelfde als die waar in de periode 2018-2021 is geteld en is 127 hectare groot. De ligging is ten noorden van de rondweg N346 en tegenover kasteel Twickel. Het gaat om het Twickelerbosch en een deel van de Ruwe Braak, noordelijk gelegen, en Reef en Breeriet, zuidelijk gelegen.

¹ Sovon Vogelonderzoek Nederland.

Sovon is het kenniscentrum voor verspreiding en trends van in het wild levende vogels in Nederland.

Het bosgedeelte omvat ca. 75 hectare. Hier staan, naast Beuken, ook veel oude Zomereiken, de geliefde boomsoort van de Middelste Bonte Specht. Het steeds ouder wordend bos heeft veel dood staand hout, dat bevordert wordt door het natuurlijke bosbeheer. En dat heeft een grote aantrekkingskracht op spechten.

Het gebied wordt doorsneden door de Twickelervaart en de Oelerbeek en dwars daarop loopt vanaf het kasteel het Bornse Voetpad. Het natuurreservaat de Breeriet is het niet toegankelijke, waterrijke parkgedeelte in de zuidoostelijke hoek.

3. Methode

Er is geïnventariseerd volgens een landelijk gestandaardiseerde aanpak waarbij niet naar nesten wordt gezocht, maar naar de broedterritoria. Dit gebeurt door het aantal waarnemingen, de tijd van het jaar, de zang en het gedrag van de vogels in kaart te brengen. Deze wijze van territoriumkartering wordt toegepast door alle waarnemers van Sovon. Geldige waarnemingen voor de Middelste Bonte Specht vinden plaats binnen de aangegeven datumgrenzen 15 februari t/m 15 juni.

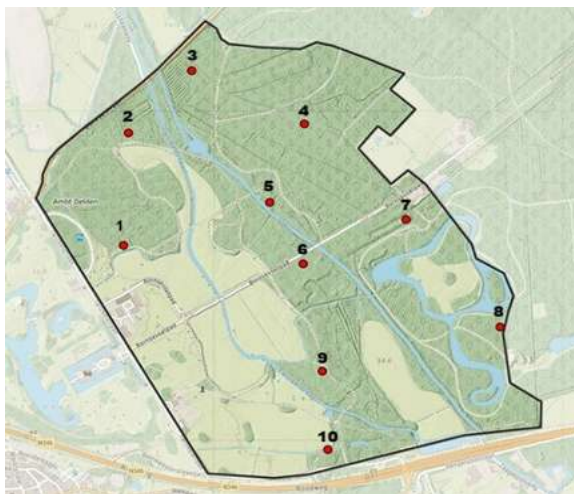
Er zijn zeven telrondes gehouden - gedurende gemiddeld ruim 4 uur - met verschillende startpunten binnen de afgebakende plot. Vooral in de periode maart t/m april, bestaande uit 4 vroege ochtendbezoeken waarbij voor of rond zonsopgang werd begonnen en 3 ochtendbezoeken.

1	10 februari	10:14 -12:45
2	25 februari	8:13 – 11:28
3	9 maart	6:53 – 10:59
4	24 maart	6:15 – 10:29
5	8 april	6:30 – 10:46
6	17 april	6:47 – 10:56
7	28 april	8:00 – 11:46

De gegevens zijn in het veld digitaal ingevoerd met het karteringsprogramma *Avimap* en naderhand naar de landelijke databank van Sovon geüpload. Het doel van dit onderzoek is een meerjarige inventarisatie, soortspecifiek voor de Middelste Bonte Specht, in het kader van BMP-Z. Dit is een langlopend Sovon-telprogramma: Broedvogel Monitoring Project – Zeldzame soorten.

4. Inventarisatie

Het aantal broedparen Middelste Bonte Specht is voor dit seizoen vastgesteld op **10**. Deze territoria staan als stippen op onderstaande kaart aangegeven, met de bijbehorende geldige, uitsluitende waarnemingen, waarbij zang ook contactroep kan zijn.

territorium	waarnemingen
1	5x zang
2	4x zang, 1x paar, 2x individu
3	4x zang
4	3x zang
5	2x zang
6	4x zang
7	4x zang
8	1x zang
9	4x zang, 1x paar
10	3x zang

De automatische clustering van mijn 45 waarnemingen door *Autocluster*² komt uit op gemiddeld ca. 325 meter tussen de 10 territoria. Dit is niet ongevoel in voedselrijke gebieden, waardoor de onderlinge concurrentie afneemt. Sovon hanteert een fusieafstand van 500 meter waarbinnen waarnemingen tot hetzelfde territorium worden gerekend. De relevante broedcodes zijn gegeven voor territoriale zang of de contactroep of de aanwezigheid van een paartje.

² Sovon-uitwerkoep bij digitale veldinvoer

Ook stille individuele exemplaren telden mee als geldige waarneming als zij in twee verschillende bezoeken werden vastgesteld.

Zoals wellicht bekend zijn Middelste Bonte Spechten gevoelig voor afgespeeld geluid (het zgn. tapen), waardoor ze zich laten kennen. Die methode van activering heb ik bewust niet toegepast, om overschatting van de aantallen te voorkomen. Zo worden niet-uitsluitende waarnemingen zoveel mogelijk vermeden. Omdat na half april, na de (enige) eileg, broedvogels zeer stil worden, moeten latere baltsroepen gekoppeld worden aan ongepaarde mannetjes. Dat was in één geval aan de orde. De inventarisaties zijn dan ook na 28 april gestaakt.

Er zijn twee ontwikkelingen uit eerdere waarnemingen in dit verband vermeldenswaard.

- Ten eerste hebben Sytze Wouda en ecooloog Onno de Bruijn in 2009 en 2010 zeer intensief onderzoek gedaan naar de broedpopulatie Middelste Bonte Specht op Twickel³. Dit onderzoek was gebaseerd op een nauwkeurige bepaling van het aantal broedterritoria op basis van individuele herkenning en nestvondsten. In het vergelijkbare overeenkomstige gebied van bovenstaande plot kwamen zij tot de volgende inventarisatie:

Aantal broedterritoria	
2009	2010
4	5

De Middelste Bonte Specht vestigde zich voor het eerst in Twickel in 2005. Vergeleken met die vier voorgaande jaren (2005-2008) leverde dit onderzoek een verdubbeling van het aantal broedparen op.

- Ten tweede is in de huidige plot ook geteld van 2018 t/m 2021.

Aantal broedterritoria			
2018	2019	2020	2021
3	7	4	8

De conclusie is een duidelijke stijging van het aantal broedparen Middelste Bonte Specht door de jaren heen.

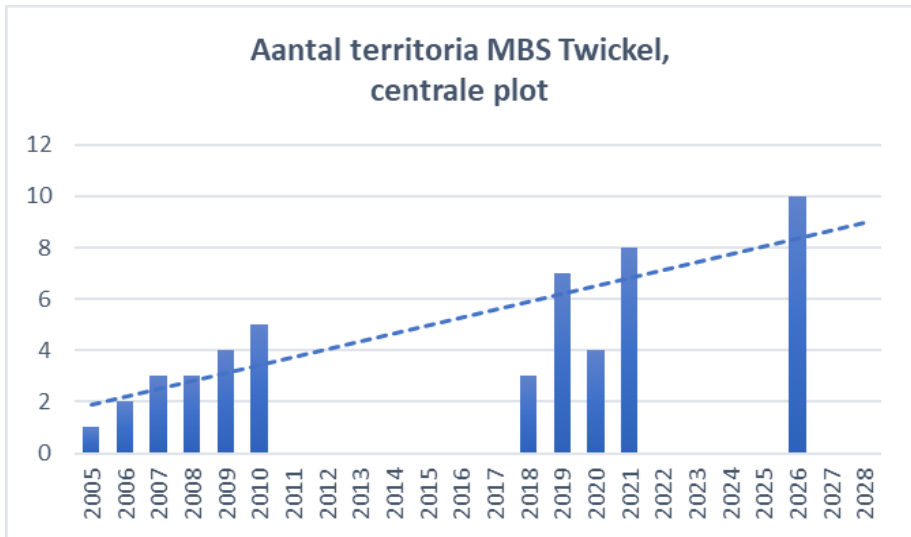
Samenvattend kan gesteld worden dat de ontwikkeling van de populatie Middelste Bonte Specht op basis van bovenstaande in het beeld past van de sterk stijgende trend in Twente sinds 2004 - het begin van de tellingen⁴ - ook al verloopt die soms ongelijkmatig.

3 Bron: "Van Kerkuil tot Laplanduil" – Onno de Bruijn - 2018

4 Bron: Ficedula nr. 50 - 2021

En dat daarmee in Twickel de eindstand nog niet bereikt hoeft te zijn.

In grafiek (met trendlijn) gebracht zien de drie respectievelijke telperiodes er als volgt uit:

Ook een maximaal haalbare dichtheid van ca. 4 paar per 10 ha. bosoppervlakte⁵ lijkt een verdere stijging mogelijk te maken. Nu bedraagt die ongeveer 1,5 paar per 10 ha. bosoppervlakte. Temeer daar de Zomereik het moeilijk heeft onder invloed van verdroging en bodemverzuring en doodgaande bomen de Middelste Bonte Specht als strikte insecteneter meer voedsel te bieden heeft door de toename van het aantal insecten.

5. Nawoord

Landgoed Twickel heeft zeer vogelrijke gebieden en herbergt een bijzondere en gevarieerde spechtenpopulatie in de bossen. Naast de Middelste Bonte Specht heb ik de territoria van de overige hier voorkomende spechtensoorten (met uitzondering van de Draaihals) mede geïnventariseerd. Met name de Grote Bonte Specht is een grote concurrent in de strijd om nestholtes. Die populatie is pakweg gehalveerd ten opzichte van de tellingen ten tijde van het onderzoek van Wouda en de Bruijn.

⁵ Bron: Limosa nr. 96 - 2023

Om onduidelijke reden, want door de toenemende ouderdom van bos en meer dood hout door ecologisch beheer blijft landelijk het aantal Grote Bonte Spechten stijgen. Maar de afname bij Twickel lijkt gunstig voor de territorium-uitbreidingen van de Middelste Bonte Specht.

Hierbij het overzicht per soort van de huidige 29 spechtenterritoria en de trend ten opzichte van de inventarisatie van Wouda en de Bruijn uit 2009.

Soort	Territoria	Trend
Groene Specht	5	+
Grote Bonte Specht	9	-
Kleine Bonte Specht	4	+
Middelste Bonte Specht	10	+
Zwarte Specht	1	=

Tenslotte wil ik de beheerder terreinen landgoed Twickel, de heer Gert-Jan Roelofs, bedanken voor het verlenen van de betredingsvergunning en ga ervan uit dat het volgende broedseizoen de inventarisatie weer kan worden voortgezet, zodat een nieuwe meerjarige trend ten opzichte van 2026 zichtbaar kan worden.

Hengelo, 18 juli 2026
André van den Berg

Sovon Vogelonderzoek Nederland
 Twentse Vogelwerkgroep

Foto Middelste Bonte Specht Twickel: Gerrit Huigen (waarneming.nl)

Ineke Kerkhoff

Op 26 december 2025 kreeg ik de melding dat het eerste ei bij de bosuilen was gelegd ! De erfbewoner had een camera in de bosuilenkast en regelmatig stuurde hij me een filmpje van wat er zich in de kast afspeelde. Geweldig om te zien. 14 februari '26 hebben we daar het vrouwtje en drie prachtige juveniele bosuilen

geringd.

De andere bosuilenkasten hebben we eind maart/begin april gecontroleerd, veel kasten waren bezet en er lagen eieren in, in één kast konden we al grote jongen ringen. Eind april hadden we in het totaal 32 bosuilen geringd. Dit was aanzienlijk meer dan het jaar er voor met 10 stuks.

Bosuil

Steenuil

Ondertussen waren de controleurs van de deelgebieden met hun mensen op pad gegaan om de eerste controleronde van de steenuilen te doen. Ook hier verrassend veel bezette kasten en grote legsels. Nu maar hopen dat de eieren uitkomen de jongen groot mogen worden en goed uit kunnen vliegen. Terwijl de laatste bosuilen net geringd waren konden we de eerste steenuilen ook al ringen. Je hebt altijd wat extra vroege nesten, dan het gros welke allen tegelijk zijn en daarna nog tot halverwege juli de late nestjes. Ook dit jaar leek het er op dat het weer een lang en verspreid seizoen gaat worden.

De eerste meldingen van de kerkuilen met jongen kwamen binnen, ook al erg vroeg.... Meestal sluiten zij de rij echter dit jaar kwam alles tegelijk. De torenvalken zaten op eieren en ik kreeg veel telefoontjes van bekenden dat na jaren er weer uilen bij hun in de kast zaten. Ook kreeg ik meerdere verrassende telefoontjes of berichten van onbekenden die ons wisten te vinden met de mededeling dat ook zij uilen op hun erf hadden. Uiteraard gingen we daar dezelfde of volgende dag naar toe om kennis te maken en te kijken. Sommigen hadden al een eigengemaakte kast waarin de vogels hun broedsel hadden anderen hadden uilen in de schuur onder een schuine kant achter strobalen of tussen de dakplaten.

Kerkuil

Je komt werkelijk van alles tegen. We hadden een steenuil die jongen had in een holle pijp van een oud landbouwwerktuig die vroeger werd gebruikt, de zgn. "worm". We konden met de zaklamp van onze telefoon in de pijp schijnen en zagen haar zitten met een paar juvenielen onder zich.

Droog en veilig leek het, we hebben het mooi zo gelaten en hopen dat de jonge uilen uiteraard ongeringd goed zijn uitgevlogen. Ook was er een erfbewoner die me twee maanden geleden bericht stuurde dat er toch een broedsel in hun steenuilenkast lag. Tijdens de eerste controle moesten wij helaas melden dat de kast leeg was. Heel fijn dat mensen meedenken en later nog een keer gekeken hebben en bericht gaven dat ze een vrouw op 5 eieren hadden. Meestal zijn de late nestjes niet altijd succesvol echter hier kon ik twee weken geleden nog 5 prachtige juveniele steenuilen ringen.

Steenuil

Ook waren we ergens een nestje steenuilen aan't ringen toen de erfbewoner ons vertelde dat hij ook nog een kerkuilenkast in zijn schuur had. Iets wat wij niet wisten. "Er zit vast niks in, we hebben nog nooit kerkuilen hier gezien" was zijn verhaal. Ach als je er dan toch bent... laten we maar even kijken. Welnu, de verrassing was extra groot toen bleek dat er 7 gezonde juveniele kerkuilen in zaten die we konden ringen. Daar worden niet alleen de erfbewoners enthousiast van maar wij uiteraard ook.

Zo kregen we nog veel meer van dit soort meldingen en mooie verrassingen. Zo hadden we op een avond een rondje kerkuilenkasten gedaan en troffen 4 kasten met elk 7 gezonde juveniele kerkuilen aan. Ook hadden we nog een kast met 4, een met 5 en eentje met 6 juvenielen. Op één erf had een dame gewoond die altijd erg betrokken was bij “haar” kerkuilen. Deze dame was een paar jaar geleden naar een bejaardenhuis in de buurt vertrokken. Ze wilde zo graag nog één keer bij het ringen aanwezig zijn Welnu, toen we op het erf aankwamen stond daar een busje waarin een groot aantal bejaarden vervoerd waren die het ringen mee konden maken. De dame had belangstellenden uit het huis opgetrommeld om mee te komen om “haar” uilen te kunnen zien. We konden deze mensen blij maken met maar liefst 7 jonge kerkuilen die geringd konden worden. De oudsten mooi in de veren en een nakomertje flink in het dons maar goed gezond. De dochter van de bejaarde dame had voor koffie en gebak gezorgd en het was voor de ouderen een onvergetelijke avond. Wij vervolgden onze weg naar het volgende adres met opnieuw 7 juvenielen om te ringen. Ons laatste adres van die avond was een erf waar al jaren een bosuilenkast in een eik hangt waar ooit wel eens kerkuilen in hadden gezeten. Al jaren was de kast leeg of zaten er holenduiven in te broeden.

Bosuil

Dit jaar had de erfbewoner mij bericht gestuurd dat hij dacht dat er misschien weer een uil in kon zitten maar dat de bodem van de kast erg slecht was. Door de drukte en omdat het seizoen al begonnen was en vogels al broedsels hadden konden we daar op dat moment ook niks meer aan doen, we wilden een eventueel broedsel niet verstoren dus we hebben het even gelaten zoals het was. Maar op die avond wilde ik toch een kijkje nemen en zo werd de ladder van de aanhanger gehaald en klom een vd jongens de boom in om in de kast te kijken. Tot onze grote verrassing zaten ook in deze kast 7 al mooie grote jongen die we net voor het donker

werd nog konden ringen. De erfbewoners waren zeer enthousiast en daarmee sloten we opnieuw een succesvolle ringavond af. Zo kan ik nog vele verhalen vertellen.

Het schema van de te ringen uilen en valken was redelijk strak gepland dus de volgende dag gingen we opnieuw op pad en werden weer vele uilen van een uniek nummer voorzien.

Nadat we ook de torenvalken geringd hadden en de laatste kerkuilen kan ik bijna de balans opmaken van dit ringseizoen. Ondanks de hittegolf met ruim 40 gr, in de nokken vd schuren in zo'n kast of achter metalen platen nog veel heter, hebben de uilen het toch gered. Ongelooflijk.

Tot nu toe hebben we de volgende aantallen vogels geringd:

32 bosuilen, 465 steenuilen, 142 kerkuilen en 94 torenvalken. Totaal 735 stuks !!

Torenvalk

Er komen nog een paar steenuilen bij en er zit op dit moment nog een kerkuil op 8 eieren te broeden. Hier kunnen dus nog jonge vogels uitkomen die we nog een ringnummer kunnen geven.

Ook hadden we nog een paar steenuilen en kerkuilen die niet in de kasten hebben gebroed maar wel op het erf en dus niet geringd zijn of een paar juvenielen die te klein waren die we niet geringd hebben. Het totaal zal dan rond de 750 vogels zijn die we op de bekende erven gezien hebben.

Ook moeten we over een maand of twee nog maar eens een ronde langs de kerkuilenkasten doen omdat deze vogels een tweede legsel kunnen beginnen.

Vorig jaar waren er heel veel eikels en beukennotjes, dit jaar ook heel veel muizen en doordat er een overvloed aan muizen zijn zijn er dus veel broedsels en grote legsels van de uilen en roofvogels. Bij collegaringers hoor ik dezelfde berichten, veel broedsels en grote legsels. Alles heeft te maken met het aanbod van voedsel. Daar waar voedsel is zijn de vogels.

Voor onze vrijwilligers van "de katoelenkiekers" is dit een heel succesvol seizoen geweest met fantastische resultaten. Zo dragen we met ons allen een klein steentje bij voor onze uilen en torenvalken. Iedereen weer bedankt voor jullie enthousiasme en inzet !

Torenvalk

Tekst en foto's Ineke Kerkhoff

Bijzondere waarnemingen in Twente (april t/m juni 2026)

Beflijster

Vanaf 06-04 t/m 07-06 ruim 50 waarnemingen uit geheel Twente. Voornamelijk de Borkeld, de Sallandse Heuvelrug en Wierdense Veld.

Bijeneter

10-05 Nijverdal, Hulsen / Kruidenwijk: 1 ex. overvliegend (Johan Stuut)
12-05 Deurningen, Gammelkerveld: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
22-05 Tilligte, Veldkamp: 1 ex. roepend (Harm Meek)
22 en 25-05 Hezingen, Dal van de Mosbeek: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)
24-05 Nijverdal, Wierdense Veld: 6 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)
24-05 Den Ham (OV), Schapendijk: 6 ex. overvliegend (Sylke de Ruiter)
25-05 Reutum, De Stouwe: 1 ex. ter plaatse (Bert Haamberg)
28-05 Goor: 1 ex. overvliegend (Carl Derks)

Bokje

06-04 Denekamp, Rodenmors: 1 ex. ter plaatse (Harm Meek)
09-04 Holten, De Borkeld (Elsenveld): 1 ex. ter plaatse (Rick Ruis)
11-04 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
12-04 Wierden, Zunasche Heide: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
21-04 Enschede, Vliegveld Twente: 1 ex. opvliegend (René Wijering)

Chileense Flamingo

05 t/m 23-04 Haaksbergerveen, Wennewickweg: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Draaihals

17-04 Rijssen: 1 ex. ter plaatse (William)
18-04 Nijverdal, Het Lochter: 1 ex. ter plaatse (Tom Schildermans)

Drieteenstrandloper

11-05 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
14-05 Holten, De Borkeld (Elsenveld): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Duinpieper

02-05 Losser, Oelemars: 1 ex. ter plaatse (Ben Hulsebos)

Dwergmeeuw

15-04 een 29-06 Kristalbad: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
19-04 t/m 05-05 Engb.venen, Grote Plas: max 18 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)
04 t/m 07-05 Holten, De Borkeld (Elsenveld): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Engelse Kwikstaart

10 t/m 10-05 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
20-04 Hengelo (OV), Kleigaten van Rientjes: 1 ex. foeragerend (Ramon Janssen)
02-05 Ootmarsum, Kersberg: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Europese Kanarie

04 en 06-05 Losser, Arboretum Poortbulten: 1 ex. zingend (Job Noordkamp)

Flamingo

23-04 Haaksbergerveen, Wennewickweg: 1 ex. foeragerend (A.G. Oude Egbrink)

Geoorde Fuut

10 en 11-04 Holten, De Borkeld (Elsenerveld): 4 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)
18-04 t/m 24-05 Engb.venen, Gr plas: 2 ex. paar in broedbiotoop (Meerdere wnrs)
25-04 Holten, Borkeld (Elsenerveld): 1 ex. paar in broedbiotoop (Ineke Kerkhoff)
27-04 Almelo, Leemslagenplas: 1 ex. ter plaatse (Brend Jansen)
27-04 en 17-05 Rectum e.o.: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
05-05 t/m 30-06 Kristalbad: max 4 ex. paar in broedbiotoop (Meerdere wnrs)
21-05 Losser, Oelemars: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Grauwe Kiekendief

24-04 Haaksbergerveen, Wennewickweg: 1 ex. slaappleats (Meerdere wnrs)
27-04 Sallandse Heuvelrug, Noetselveld: 1 ex. (M) overvliegend (Meerdere wnrs)
03-05 Enschede, Stroinkslanden: 1 ex. (V) overvliegend NO (Rolf de By)
20-06 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Grijze Wouw

06 t/m 09-04 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
03-05 Enschede, Ribbelt Ribbelerbrink: 1 ex. overvliegend NO (Carl Derks)

Grote Karekiet

04 en 05-05 Kristalbad: 2 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)
06 t/m 30-05 Hengelo, Retentiegebied Woolde: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
25-05 Enschede, Het Rutbeek: 1 ex. baltsend / zingend (Ronny Brandriet)
27-05 Enschede, Het Rutbeek: 1 ex. roepend (Sven Verveld)
29-05 Groot Agelo, Achter de Voort: 1 ex. ter plaatse (freddy mensink)
31-05 t/m 07-06 Kanaal Alm Nordhorn, Ootmarsum: 1 ex. zingend (Meerdere wnrs)

Grote Stern

26 en 27-06 Losser, Oelemars: 4 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Hop

- 30-04 Losser, Oortven: 1 ex. ter plaatse (Robert Blanke)
01-05 Weerselo: 1 ex. ter plaatse (Igor Boerderij)
05-05 Markelo, De Woestenij: 1 ex. ter plaatse (Martien)
23-05 Ambt Delden, Zeldam e.o.: 1 ex. ter plaatse (norbert mentink)
10-06 Hezingen, Hezingerveld: 1 ex. ter plaatse (Guido Oberwestberg)

Klapekster

- 02-04 Losser, Punthuizen: 1 ex. ter plaatse (Job Noordkamp en FA)
02 t/m 08-04 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
02-04 Losser, Beuningerachterveld: 1 ex. ter plaatse (Job Noordkamp en FA)
04 t/m 06-04 Sallandse Heuvelrug, Noetselerveld: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
04 t/m 08-04 Engb.venen, Z (Nieuwe Leidijk): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
09-04 Dinkelland, N2000: 1 ex. ter plaatse (M. Kok)
11-04 Lattrop, Bergvennen: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
15-05 Sallandse Heuvelrug, Haarlerberg: 1 ex. ter plaatse (Iwan Mensink)

Kleine Canadese Gans

- 16 t/m 19-04 Ootmarsum, Ottershagen: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
19-04 Lattrop, Binnenbroek: 1 ex. ter plaatse (Martin Bonte)

Kleine Strandloper

- 05-05 Holten, De Borkeld (Elsenerveld): 1 ex. ter plaatse (Dook Vlucht)
09-05 Engb.venen, Hoogveenkerk: 1 ex. ter plaatse (bjornsonius)

Kleine Zwaan

- 06-04 Haaksbergen, Het Lankheet (Smallenberg): 1 ex. ter plaatse (Semmie15)

Koereiger

- 22-04 Ambt Delden, Ruwe Braak: 2 ex. ter plaatse (Wynand Koekkoek)
21-06 Markelo, Pothoek: 1 ex. ter plaatse (B.D.H.)
22-06 Wierden, Grimbergerveld: 1 ex. ter plaatse (thahir)

Kortsnavelboomkruiper

- 05-04 Lonneker, Lonnekerberg: 1 ex. ter plaatse (Leonwildspot)
27-04 en 04-05 Losser, Boerskotten: 1 ex. baltsend / zingend (Meerdere wnrs)
10-05 Lonneker, Lonnekerberg: 1 ex. baltsend / zingend (Ramon Janssen)
27-06 Denekamp, Landgoed Singraven: 1 ex. roepend (Harm Meek)

Krombekstrandloper

- 02 en 03-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Kwak

08-06 Hengelo, Retentiegebied Woolde: 1 ex. ter plaatse (Benno Wevers)

19-06 Hoge Hexel: 1 ex. overvliegend W (Brend Jansen)

Kwartelkoning

19-06 Hezingen, Bronnen van de Mosbeek: 1 ex. roepend (Sieben Gutker de Geus)

25-06 Hellendoorn, Scharlebeltweg: 1 ex. roepend (Ineke70)

Morinelplevier

03-05 Vriezenveen, Oosterbouwwanden: 2 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Nonnetje

22-05 Enter, Leijerweerdslanden: 1 ex. (M) ter plaatse (Meerdere wnrs)

03-06 Ootmarsum, Ottershagen: 4 ex. ter plaatse (Frank Boesveld)

18 en 21-06 Enter, Elsgravenweg e.o.: 1 ex. (V) ter plaatse (Meerdere wnrs)

Noordse Kauw

05 en 09-04 Enschede, Elferink Heuwkamp: 1 ex. nestbouw (P. Hovenkamp)

10-04 Borne, Stroomesch: 1 ex. ter plaatse (Joost van Gorkum)

17-04 Wierden, Huurne: 1 ex. ter plaatse (Stan ter Harmsel)

17-04 Rijssen: 1 ex. ter plaatse (Stan ter Harmsel)

02 en 03-05 Enschede, Centrum: 1 ex. foeragerend (P. Hovenkamp)

Noordse Kwikstaart

27-04 Losser, Strengveldweg: 2 ex. (M) foeragerend (Job Noordkamp en FA)

28 en 30-04 Haaksbergerveen, Groene Plas: 3 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

28 t/m 30-04 Engb.venen, Hoogveenkeren: max 4 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

30-04 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. foeragerend (Ramon Janssen)

01-05 Hezingen, Hezingerveld: 2 ex. (M) foeragerend (Eric Hoogervorst)

01 en 03-05 Markelo, Slagendijk: 2 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

02-05 Ootmarsum, Kersberg: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

03-05 Rijssen Ligtenberg: 3 ex. (M) foeragerend (Piet Schermerhorn)

09 t.m 15-05 Losser, Oelemars: max 98 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

13-05 Haarle, De Eekte: 1 ex. ter plaatse (Pieter Doorn)

14-05 Ringstation Overdinkel: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Noordse Stern

01-05 Engb.venen, Hoogveenkeren: 1 ex. ter plaatse (Johan Barth)

Oehoe

05-05 Tubbergen, Baasdam e.o.: 1 ex. ter plaatse (G. Kamphuis)

Poelruiter

22-04 Haaksbergerveen, Veenweg): 1 ex. ter plaatse (Gert Meester)

Raaf

Vanf 01-04 t/m 30-06 meer dan 500 waarnemingen uit geheel Twente

Regenwulp

Vanaf 02-04 t/m 09-06 enkele tientallen waarnemingen uit Engebertsdijksvennen, Haaksbergerveen, Wierdense Veld, Domelaar (7 ex), Losser, Vriezenveen (10 ex.)

Regenwulp

Foto: Harry de Jong

Reuzenster

09-04 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
27-04 Engb.venen, Hoogveenkern: 3 ex. overvliegend NO (Meerdere wnrs)

Rode Wouw

Vanf 01-04 t/m 18-05 meer dan 400 waarnemingen uit geheel Twente

Roerdomp

18-05 Saasveld, Molenven: 1 ex. roepend (Joost van Gorkum)

Roodhalsfuut

07 t/m 14-04 Almelo, De Doorbraak: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
08 t/m 15-04 Bornerbroek, Wolbeslanden: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
09-05 Losser, Oelemars: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Roodkeelpieper

02-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. roepend (Meerdere wnrs)

09-05 Enschede, Ribbelt Ribbelerbrink: 1 ex. overvliegend NO (Carl Derks)

Roodpootvalk

28-04 t/m 03-05 Engb.venen, Hoogveenkeren: 1 ex. (V) foeragerend (Meerdere wnrs)

30-04 Ootmarsum, Ottershagen: 1 ex. (M) overvliegend (Robert Westerhof)

01-05 Hezingen, Springendal: 1 ex. (M) overvliegend (Robert Westerhof)

04-05 Rijssen, Overtoom: 1 ex. (V) overvliegend (Rick Ruis)

09 en 13-05 Deurningen, Heuveleresch: 1 ex. overvliegend (Job Noordkamp en FA)

Rosse Grutto

07-04 Ootmarsum, Ottershagen: 1 ex. ter plaatse (Willy)

07-05 Zenderen, Elhorsterhoek: 1 ex. ter plaatse (Marloes Leusink)

Rotgans

10-05 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Rouwkwikstaart

18 en 20-04 Hengelo (OV), Kleigaten van Rientjes: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

07-06 Hezingen: 1 ex. ter plaatse (HOV)

Russische Kauw

06-04 Borne: 1 ex. ter plaatse (Joost van Gorkum)

Slangenarend

26-06 Overdinkel: 1 ex. overvliegend N (Job Noordkamp en FA)

Steltkluut

11-04 Holten, De Borkeld (Elsenerveld): 1 ex. foeragerend (Helga Masurel)

20 en 21-04 Haaksbergerveen, Groene Plas: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

25-04 Hengelo, Retentiegebied Woolde: 2 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

25-04 Kristalbad: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

09-05 Engb.venen, Grote Plas: 2 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

09-05 Haaksbergerveen, Wennewickweg: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Steppiekiekendief

02-04 Holten, Holter Enk: 1 ex. foeragerend (Bas Landsbergen)

06-04 Sallandse Heuvelrug, Noetselerveld: 1 ex. overvliegend ZW (Timo Roewe)

13-04 Hoge Hexel: 1 ex. (V) overvliegend NO (Christian Brinkman)

23-04 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Renish n)

Taigaboomkruiper

04-05 Losser, Boerskotten: 1 ex. baltsend / zingend (Rolf de By)

22-05 Sallandse Heuvelrug, Noetselerveld: 1 ex. roepend (Elsa Berghorst)

31-05 Hertme: 1 ex. baltsend / zingend (van den Berg, Jos)

Temmincks Strandloper

28-04 Lattrop, Binnenbroek: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

01-05 Engb.venen, Hoogveenkeren: 3 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

01-05 Haaksbergervenen, Groene Plas: 2 ex. ter plaatse (Marco Zomer)

02 t/m 16-05 Engb.venen: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Topper

01-05 Ootmarsum, Ottershagen: 2 ex. ter plaatse (Bennie Benerink)

Vale Gier

27-06 Wierden, Zuidbroek: 1 ex. overvliegend O (Meerdere wnrs)

27-06 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. ter plaatse (Brend Jansen)

27-06 Wierden, Westerveen: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Vale gier

Foto: Harry de Jong

Visarend

Vanaf 03-04 t/m 27-06 ruim 40 waarnemingen uit geheel Twente, Voornamelijk overvliegend.

Withalsvliegenvanger

16-06 Beuningen Kampbrug, Lutterzandweg: 1 ex. roepend (Conny & Peter, Das)

Witwangstern

26-04 Hoge Hexel: 1 ex. overvliegend W (Brend Jansen)

02-05 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Zeearend

04-04 t/m 22-06 ruim 50 waarnemingen uit geheel Twente en dan voornamelijk uit de bekende veen- en watergebieden. Jagend, ter plaatse en overvliegend.

Zwarte Ibis

26-05 Haarle, Haarlerveld: 3 ex. ter plaatse (Ricardo Dijkslag)

Zwarte Ooievaar

18-04 Lonneker, Galgenven e.o.: 1 ex. ter plaatse (Rick de Ruiter)
19-04 Enschede, De Wildernis: 1 ex. overvliegend W (Job Noordkamp en FA)
25-04 Buurse, Witte Veen: 1 ex. overvliegend (Marieke Vrieze)
28-04 Saasveld, Molenven: 1 ex. overvliegend (Joost van Gorkum)
29-04 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. overvliegend O (Meerdere wnrs)
02-05 Enschede, Centrum: 1 ex. overvliegend NO (S. vd Burg)
08-05 Deurningen, Gammelkeresch: 1 ex. ter plaatse (M.Ongersma)
19-05 Denekamp, Denekamperveld: 1 ex. ter plaatse (Martin Kool)
22-05 Hezingen: 2 ex. overvliegend O (Kees Wevers)
08-06 Denekamp, Landgoed Singraven: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
19-06 Nijverdal, Hulsen / Kruidenwijk: 1 ex. overvliegend W (Berry Bekkering)
20-06 Hengelo (OV): 1 ex. overvliegend Z (Ruben Bos)
22-06 Rectum e.o.: 1 ex. ter plaatse (jjd)
24-06 Wierden, Zuidbroek: 3 ex. overvliegend N (Renish n)
24-06 Almelo, Bedrijvenpark Twente: 3 ex. overvliegend O (Brend Jansen)
30-06 Hezingen, Dal van de Mosbeek: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

Zwarte Wouw

Vanaf 03-04 t/m 26-06 meer dan 55 waarnemingen uit geheel Twente. Voornamelijk overvliegend. Maximaal 2 exemplaren.

Zwartkopmeeuw

12-04 t/m 02-05 Engb.venen, Hoogveenkeren: 1 ex. roepend (Meerdere wnrs)
13-04 Haaksbergerveen, Veenweg: 1 ex. roepend (Marco Zomer)
17-04 Wierden, Zunasche Heide: 2 ex. ter plaatse (Ko Veldkamp)
07 en 23-05 Haaksbergerveen, Zuidwestelijk deel: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
29-06 Losser, Oelemars: 1 ex. ter plaatse (S. vd Burg)

Kijk voor de complete waarnemingenlijst op onze website onder:

Waarnemingen/Archief waarnemingen

Harry de Jong, webmaster@tvwg.nl

Agenda 2026

Maandelijke bijeenkomsten	
Datum	Onderwerp
12-jan	Nieuwjaarsreceptie (voor de pauze foto's van de excursies voorgaande jaren.
9-feb	Onderzoek naar Boomvalken.
9-mrt	Habitat onderzoek Blauwe kiekendieven (overwintering).
13-apr	ALV/ Na de pauze "Vogels van Suriname".
11-mei	Bijzondere broedvogels in Twickel.
8-jun	Jaarrond vogelen in mijn omgeving.
Vakantie periode	
14-sep	(Vakantie)Foto's van en door onze leden. Neem uw foto's op USB stick mee.
12-okt	Habitat onderzoek Blauwe kiekendieven (broedgebieden).
9-nov	Raaf, mysterieus en bijzonder.
14-dec	Domelaar en aflezingen kleurringen.
Excursies	
Datum	Locatie
jan	---
14-feb	IJsseldelta bij Deventer.
13-mrt	Slaaplaatsstelling Blauwe kiekendief (Let op: vrijdagmiddag).
18-apr	Kristalbad.
23-mei	Zuidlaardermeergebied.
10-jun	Beuninger Achterveld (Nachtzwaluw).
Vakantie periode	
26-sep	Dakhorst.
17-okt	Lauwersmeer.
14-nov	Engbertsdijksvenen (op zoek naar ganzen).
dec	---

Zie de website voor de laatste en meer informatie: twwg.nl

Informatie Twentse Vogel werkgroep

Samenstelling van het bestuur:

Voorzitter	- Harry de Jong, Abelenstraat 2A, 7556 DT Hengelo ☎ 06 – 5532 4290 e-mail: voorzitter@tvwg.nl
Secretaris	- Marianne Nijman, Dalkruid 59, 7491 LP Delden ☎ 074 – 376 4521 e-mail: secretariaat@tvwg.nl
Penningmeester	- Hans van Leeuwen, Hexelseweg 79, 7641 PP Wierden ☎ 0546 - 57 41 81 e-mail: penningmeester@tvwg.nl

Girorekening TVWG: NL05 INGB 0005 9488 43 t.n.v. Penningmeester TVWG
(adres onder bestuur).

Statuten en Huishoudelijk Reglement staan ter inzage op de website.

Website:

Internetpagina Twentse Vogelwerkgroep: www.tvwg.nl

Informatie: info@tvwg.nl

Lidmaatschap:

Nieuwe leden kunnen zich rechtstreeks of via de website aanmelden bij de secretaris. Opzegging van het lidmaatschap dient voor 1 december te geschieden om te gelden voor het daaropvolgende jaar.

Adreswijzigingen s.v.p. doorgeven aan de secretaris en niet aan de redactie!

Contributie € 25,= per jaar via automatische machtiging.